

دهنگی بیدہنگی

VOICE OF SILENCE

www.ketab.ir

آء صبه دی ناتقی

AHMAD. NATEGHI

سرشناسه: ناطقی، احمد، ۱۳۳۷ - عکاس
 عنوان و نام پدیدآور: دهنگی بی دهنگی = Voice of silence / نه‌حمده‌دی ناتقی.
 مشخصات نشر: تهران: سرا سیمورغ سحر، ۱۳۸۹.
 مشخصات ظاهری: ج (بدون شماره گذاری): مصور (رنگی).
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۲۳۴-۴-۱
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: فارسی-انگلیسی-کردی.
 یادداشت: کتاب حاضر قبلاً تحت عنوان «صدای سکوت» توسط همین ناشر در سال ۱۳۸۸ منتشر شده است.
 عنوان دیگر: صدای سکوت.
 موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- حلبچه -- مصور
 موضوع: حلبچه -- تاریخ -- بمباران، ۱۹۸۸ م. -- مصور
 موضوع: حلبچه -- مصور
 رده بندی کنگره: الف ۱۳۸۹ ص ۴ / ن ۲ / ۴۵۴ / ۲۶۸
 رده بندی دیویی: ۷۷۹/۹۹۵۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۷۵۲۹۰

نهم بهرهمه به پشتیوانی و هزاره‌ری شه‌هیدان و نه‌نقال‌کراوانی ههریمی کوردستان له چاپ دراوه.

This collection was published through the support of the Ministry of Martyrs and victims of Government of the Kurdistan territories of Iraq

نه‌حمده‌دی ناتقی	PHOTO	وینه‌گر	Ahmad Nateghi
نه‌حمده‌دی ناتقی	ART DIRECTOR & DESIGNER	دیزاین و به‌ریوده‌ری هونه‌ری نه‌حمده‌دی ناتقی	Ahmad Nateghi
ده‌زکای سه‌راسیمورغی سه‌حه‌ر	PREPARING & PUBLISHING	ناماده‌کردنی بۆ چاپ	Sara . Simorgh . Sahar institute
جامع منر - گویا - گوهر	LITHOGRAPHY & PRINT	لینوگرافی، چاپ و ریزه‌بندی	Jame e Honar- Goya - Gohar
۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۱۲۳۴ - ۴ - ۱	ISBN	شابک	4 - 1 - 91234 - 600 - 978
۵۰۰۰ دانه	CIRCULATION	تیراژ	No of copies 5000
۲۰۱۱ ئادار	FIRST EDITION	چاپی به‌که‌م	january 2010

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

sarasimorgh@gmail.com

وینه‌کانی نهم کتیبه‌هی «نه‌حمده‌دی ناتقی» به و ههر چه‌شنه‌که‌لک و مرگرتنیک له وینه‌کان قه‌ده‌غیه و به‌واداچوونی یاسایی بۆ ده‌کریت

All rights reserved. Use of these photos without written permission of Ahmad Nateghi is prohibited. Violators will be subject to prosecution.

پیشەکی

تاوانی ھەلەبجە یەکیکە لەو تاوانانەى بۆتە ناسنامەى درێندانەترین تاوانى سەدەى بیستەم کە لە چەرکەساتیکدا ئێگانی بەرائەتى بەشیکى زۆرى مەزۆڤى ئەو شارە بوونە قوربانى تاوانیکى نامەزۆڤانە، ئەم کارەساتە بە دەستى یەکیک لە دلەدەترین و درێندەترین رژیمی مەزۆڤى مەزۆڤایەتى دزى کۆلتەرىن و بەدەختەرىن نەتەودەى سەر دزوى زەوى ئەنجامدرا.

گرتەى دیمەنەکانى تاوان کە شاكارى ناساندنى ئەو تاوانە بوو بە دنیا، بە تاییەتى دیمەنى عومەرى خاوەر و دیمەنە جەرگەرەکانى تر کە بوونە گەواھیدەرى راستى مەرگەساتى ئەو تاوانە و لە رێگای ئەم وینانەود ئەو شارە بوو سەدای ھاوارى نەتەودەیک و ناوینشانى تاوانیکى بەقەد ھیرۆشیمە گەورە.

وەزارەتى کاروبارى شەھیدان و ئەنفالکراوان ھەر زوو درکى بە گرنکى دیکۆمینتکردنى سەرچەم ئەو بەلگەنامە و دیمانە و وینانە کرد کە پەيوەستن بە تاوانى دەستەخوشکى ھیرۆشیمە، ھەلەبجەى شەھید و سەرچەم ئەو ناوچانەى کە بەر درێندەترین شالۆى کیمیاپاران کەوتن، وەک: باليسان و شیخ وەسانان و عەسکەر و گوپتەپە و ستۆسیکان و بادینان و مەملەکەتى ئەنفال گەرمیان، کە، ھیچیان لە ھەلەبجە کەمتر نین. دەولەمەندکردنى کتێبخانەى کوردى بە سەرچاوەى گرنکى وەک دەنگى بێدەنگى بۆ مەزۆڤى گەلى کورد گرنکى خۆى ھەپە، چونکە دەکرى بکریتە سەرچاوەیەکی زیندوو و گەواھیدەر بۆ نەوھەکانى دامەتوو و داواکردنى مافی بنەمالە سەربەرزەکانى ئەنفال و کیمیاپاران لە ناوھەندە نێودەلەتییەکاندا، بەدەر لەوھەش ناساندنى ئەو تاوانە وەکو تاوانیکى کۆمەلگەزى لە دنیادا.

گرتەى ئەو رۆژنامەنووسانەى کە لە ساتە سەختەکاندا رۆحیان لەسەر دەسقیان دانا و ماسکەکانیان فرێدا و کامیراکانیان کردە پیتۆسى مەزۆڤیەکی پرسۆى ئەم گەلە ستەم لێکراوە، ئەوھەتە بە وینەکانیان لاپەرەکانى مەزۆڤى کورد دەنەخشیتن تاكو ھەتا ھەتایە بێتە شاھیدحالى درێندانەترین تاوانى سەردەم.

لێزەدا ناکرێ سوپاسى خۆم و بنەمالەى سەربەرزی شەھیدانى گەلى کورد بە گشتیی و شارى شەھید ھەلەبجە، ئاراستەى د. ئەحمەد ناقتى و ئەوانەش کە دواى ئەو بە وینەکانیان خزمەتیکى یەكجار گەورەیان بە ھەلەبجە و کورد گەیانە، تا ھەتایە پشتاوپیشت نەوھەکان بیکەنە ئیلاھامى ژيان و سەدای دەنگى ناشتى و لێبوردەبى و ئاسوودەبى.

د. مەجید حمد ئەمین جەمیل

وەزیری کاروبارى شەھیدان و ئەنفالکراوان

Introduction

The attack on Halabja is recognized as the most savage criminal act of the twentieth century. This inhuman action took the lives of a great number of citizens within seconds. This crime was perpetuated by one of the cruelest and most immoral regimes of the history against one of the most unfortunate and oppressed nations.

The images of this tragedy, in particular the photos of Omar Khawar, which were the true witnesses of a gruesome crime, were instrumental in awakening the world. These images were the shouts of Halabja citizens, victims of a crime comparable to Hiroshima.

The Ministry of Martyrs and Victims of the Government of Kurdistan Territories became aware of the importance of collecting the documents, images and photos of the Hiroshima's sister, the Martyred Halabja and other regions, which were subject of the chemical attacks in the cruelest possible manner, such as Balisan, Sheikh Vassanan, Askar, Goop Tapeh, Sivsinan, Badinan and the land of spoils Garmian, which had nothing in short in parity with Halabja.

Enriching the Kurdish archive and library with well-founded resources as the voice of the Kurdish nations and presenting this disaster to the world as genocide and a crime against humanity, is quite important, since it can serve as a live resource for future generations and can be instrumental in claiming the rights of martyrs and the victims in international courts.

Journalists, who under those difficult conditions freed their spirit, selflessly removed their mask and transformed their cameras to pens, were able to turn a new page in the book of calamities befallen on the suffering Kurds and to become the eternal witnesses of the most shocking crime of the era.

I cannot express how I and the honored families of Martyrs of Kurdistan in general and Halabja in particular are grateful to Dr. Ahmad Nateghi and all those following suit, who provided a great service to the people of Halabja and the nation with their photos. May the future generations make them their symbols of life and the voice of peace, forgiveness and mercy.

Dr. Majid Mohammad Amin Jamil
Minister of Martyrs and Victims Affairs
Government of Kurdistan